

VYSAVAČ

jednoaktová hra
do soutěže Havlovské aktovky 2023/2024

Postavy:
Emerich (23)
Ofélie (21)
Matka (49)
Marie (27)

Poměrně malý byt. Uprostřed postel, její čelo směřuje do hlediště. Vpravo dveře vedoucí na chodbu a ke vstupním dveřím. Vpravo pracovní stůl s notebookem otočeným zády k hledišti. Úplně vpravo tři okna vedle sebe. Vlevo u zdi u postele velká skříň a knihovna plná knih.

Jakmile se rozsvítí, stojí MARIE u okna a vyhlíží ven. EMERICH sedí na posteli a pokyvuje hlavou.

EMERICH
Dobrý ne?

MARIE
No jako dost.

EMERICH
Výhled až na Hády. A přitom – lepší než Hády.

MARIE
Závidím. My s Frantou máme výhled do zdi. Hrozný. Cihlová zeď.

EMERICH
Kolik za to platíte?

MARIE
Ani se neptej... Už chápu, proč jsi mě semka zval. Chtěl jsi mě jen nasrat tím výhledem.

EMERICH
Ale hovno, nechtěl jsem tě nasrat tím výhledem. Možná jen trochu. Ale když jsme spolu celou dobu řešili to stěhování, tak jsem si říkal, že ti ukážu výsledek.

MARIE
No ještě abys mi ho neukázal! Výhled sice pěkný, ale ten pokoj tady by na mě byl až moc malej teda.

EMERICH
Aspoň se bude v pohodě uklízet.

MARIE
To nevím. (ukáže na podlahu) Tady s tímhle linem se můžeš klidně camrat každý den a stejně tu bude bordel.

EMERICH
Každý den?

MARIE
No to si piš.

EMERICH
Se budem střídat s Ofélií.

MARIE
To teda nebudete.

EMERICH (nechápe)
Budem.

MARIE
To vám vydrží tak měsíc a pak vás přestane bavit furt uklízet.

EMERICH
Ale hovno. Je to malej byt.

MARIE
No to je důvod navíc. Mám malej byt, tak co bych uklízel furt. No neboj, my než se s Frantou přestěhovali do většího, tak jsme to taky takhle měli. Přesně takhle. To lino ten prach nepustí.

EMERICH
To je blbost, aby ho nepustil. Je to můj nověj domov, tak mi záleží, aby byl uklizenej. Když máš nověj byt nebo cokoliv svýho, tak ti to nevadí uklízet.

MARIE
No jak myslíš... Nám teďka Franta pořídil normálně takovej extrémně dobrej vysavač. Top. Z toho se posereš, až to uvidíš. Normálně on ti promítá na zem takový modrý světlo a v něm vidíš úplně všechny drobký. S tím se uklízí jedna báseň. To je TAK uspokojivý ty vole. Prostě radost.

EMERICH
Co kecáš zas.

MARIE
Ale hovno kecám. Já vždycky nesnášela uklízet, ale tohle..., to tě prostě baví. Tak víš co. Pojď k nám. Máš čas, ne?

EMERICH
Co jsi, živá reklama nebo co?

MARIE
Kdy má přijít Ofélie?

EMERICH
Má školu až do sedmi.

MARIE
Tak pojď já ti to ukážu. Nebudeš pak chtít nic jinýho. Já jsem tím úplně posedlá.

EMERICH
Nepojedu přes půlku Brna kvůli vysavači.

MARIE
Tak si naser, ale slibuju, *nebudeš chtít nic jinýho.*

EMERICH
To jsem zvědavej.

MARIE
Fakt. Pak ti to pošlu.

Na okamžik se zatmí. Marie odejde. Světlo. Emerich teď sedí u notebooku. Ofélie vytírá. Jedno okno napravo je otevřený. Chvilí ticho. Pak se ozve zvuk přicházející zprávy na sociální síti.

OFÉLIE
Můžeš si už vypnout ty zvuky?

EMERICH
Počkej, Marie mi posílá ten vysavač.

OFÉLIE
Jakej vysavač zas... hej já už to tady přejíždím asi po stý a stejně ten debilní mop za sebou táhne furt nějaký bordel. Příště uklízíš ty, jasný?... Emerichu?... Haló, lásko.

Na tváři Emericha se promítá nějaké video. Doprovází ho i zvuky vysavače.

EMERICH
Jo počkej.

OFÉLIE
Bože...

Během videa Emerich pomalu vstává a v jeho očích se objevuje úžas. Chytá se za hlavu.

EMERICH
To mě poser!

Ustupuje čím dál víc dozadu, až narazí do otevřeného okna.

OFÉLIE
Co děláš panebože.

EMERICH
Okay, lásko, tak tohle, to musíme mít.

OFÉLIE
Vysavač?

EMERICH

Ale hovno vysavač, to není, to, podívej se na to video.

Pustí znovu video, oba stojí a koukají, Emerich do toho mluví.

EMERICH

Vidiš to? ONO TO ROZDĚLUJE TYPY PRACHU! A pak ti to tam napíše.
A to světlo! Vlasy, všechno bere, i psí nebo kočičí chlupy! To.
Nutně. Potřebujem.

OFÉLIE

Nemáme psa.

EMERICH

Co – tak si ho pořídíme! Už jen kvůli vysavači. Nebo kočku budem mít.

OFÉLIE (jako by se jí splnil sen)
Ty bys chtěl konečně kočku?!

EMERICH

Jo, už jen kvůli tomu vysávání!

OFÉLIE (trochu zklamaně)
Máš na kočky alergii.

EMERICH

Kvůli tomu bych to zvlád.

OFÉLIE (úplně neví, co si o tom myslet)
Nejsem si jistá, jestli potřebujem vysavač. (smířlivě) Máme jen
tenhlencten pokoj a malou kuchyň, bobi.

EMERICH

A koupelnu. A vidíš?! (přetočí video, zase se postaví) Bere to
i kachličky a všechno ostatní. Čum! Přesně tyhle máme v koupelně!

OFÉLIE (trochu vystrašená nadšením Emericha)
Myslím..., že na tohle stačí mop a smeták.

EMERICH

Ale nestačí, miláčku, to, to ne, tohle, prosím! Jak, jak jinak
dokázat, že jsme dospělí? To je právě ono! Tohle! Hm?

OFÉLIE

Některý páry se v našem věku třeba zasnubujou...

EMERICH

No a není společná investice do vysavače větší závazek?

OFÉLIE (zarazí se, překvapená, podezřívavě)
Jak jako společná investice. Kolik... to stojí?

EMERICH
To teď neřeš.

OFÉLIE
Kolik. To. Stojí.

EMERICH (rozhodně)
Třicet tisíc.

OFÉLIE
TŘICET TISÍC?

EMERICH (trochu poraženěji)
Plus doprava.

OFÉLIE (usedá k počítači, proklikává se)
Jak jako plus doprava?! Tak oni tě zkásnou o třicet tisíc a ty
ještě musíš zaplatit dopravu?!

EMERICH (prochází se po místnosti)
Ale to je prostě... investice... to ti vydrží x desítek let.

OFÉLIE (čte na notebooku)
Tady píšou, že záruka na dva roky.

EMERICH (opraví se)
Vydrží to x let.

OFÉLIE (nepozdává se jí to)
Ale... to ne zlato.

EMERICH (nevzdává se)
Okay, dobře, a co kdybych ti řekl, že tahle stejná úchvatná značka
dělá i stejně dobrý fény na vlasy? A k tý objednávkce to je za
pakatel.

OFÉLIE
Jo? Ukaž.

Sedne si k notebooku hledá, mezitím Emerich mluví.

EMERICH
Víš, jak ti to vždycky sluší s vyfoukanýma vlasama. Jsi vždycky
mega nádherná.

OFÉLIE (najde, co hledala)
Ty vole! To není jen fén! To je i kulma na vlasy a hřeben a – ok,
to musím mít. Fajn. Fajn. Přesvědčils mě. Já poznám, když něco
potřebuju akutně mít. Kolik by to teda stálo s tím vysavačem?

EMERICH
Dohromady takových čtyřicet tisíc.

OFÉLIE (zklamaně)
To je hrozně moc...

EMERICH (povzbudivě)
Hej... to seženem. To seženem.

OFÉLIE
Bobi. Když nejsme ve škole, tak berem v práci takových..... sto deset na hodinu.

EMERICH
Mám nějaký ty peníze po babičce a pak... to prostě seženem! A bude to skvělý a bude to nejlepší!

Setmí se. Krátká pauza. Světlo. Stejná místnost. V čele postele je teď kuchyňská židle směřující k hledišti. Vedle ní noční stolek, na něm horká káva, čajová konvička a čajový šálek. Na talířku nějaké sladkosti. Emerich přechází po místnosti. Je nervozní. Pak za dveřmi zazvoní domovní sluchátko. Emerich na chvíli zmizí z místnosti.

EMERICH (mimo jeviště)
Anó! Čtvrtý patro!

Pak se vrátí. Vezme ze stolu notebook a posadí ho na postel. V rychlosti srovná sladkosti na talířku, ale nepozdává se mu to, takže je zase vrátí do původní polohy. Zaklepání. Emerich zase zmizí, přichází MATKA. Je v jarní bundě a těžkých botách.

EMERICH
Pojď dál maminko, pojď dál, nevyzouvej se, ukaž, tu bundu ti vezmu (pomůže matce sundat bundu a hodí ji na postel), tak, posad' se tady –

MATKA
– prosimtě proč mi říkáš do sluchátka čtvrtý patro, vždyť já vím, že bydlíš ve čtvrtém patře, bydlela moje maminka – tvoje babička!

EMERICH
Jo, mně to nedošlo, promiň, tak, posad' se, nevěděl jsem, jestli kávu nebo čaj, tak jsem udělal oboje.

Nervozně se zachichotá, je najednou jiný než v první scéně, kdy byl s Marií poněkud vážný a odtažitý.

MATKA
Já si dám spíš jen vodu, díky.

EMERICH (mizí)
Vodu, jasně.

Matka se rozhlíží. Moc nechápe, proč sedí zrovna takto. Emerich se vrací a podává jí sklenici s vodou.

MATKA
Moc nechápu, proč sedím zrovna takto.

EMERICH (přechází odpověď)
Co tatka?

MATKA
V práci.

EMERICH
A děda? Jak mu je u vás? Nechybí mu tohle?

MATKA
Dědovi je to buřt. Ten na nás i vás kašle. Je furt na chatě.

EMERICH
Tak ho pozdravuj.

MATKA
Teď mi vysvětli, proč tu sedím jak na nějaký audienci.

EMERICH
No, maminko, to je kvůli takové jedné věci.

MATKA (směs podezření, otravy)
Jaké. Cos proved?

EMERICH (brání se)
Nic jsem neproved! Mám na tebe takovou... žádost. Jenom maličkost!

MATKA
Mně bylo hnedka jasný, že bys nepozval nebohou matku jen tak. Já tu jsem vlastně poprvý, co ses odstěhoval a ty s Ofélií ne abyste mě pozvali na kávu nebo tak –

EMERICH (nesměle ukáže na hrnek)
– kávu tu máš.

MATKA (jisté zklamání v hlase)
Ty mě pozveš proto, protože po mně něco chceš.

EMERICH
Já vím, mami, chtěl jsem tě pozvat, až to bude takový... oficiálnější, pořád je to takovej holobyť jak vidíš, ale není zbytí... já prostě, no, potřeboval bych půjčit.

MATKA (překvapená prostou žádostí)
Ježíš tak já se stresuju, co to je a ty chceš jen pučit. A to seš kvůli tomu tak nervozní? Jsi moje dítě, jasněže ti pučím. Ty děláš, jako bys ze mě tahal prachy každěj tejden. Kolik potřebuješ? Tisícovku? Dva tisíce?

EMERICH
No... víš... ono... třicet tisíc no.

MATKA (smrtelně vážně)
Prosim.

EMERICH (trapný úsměv)
No.

MATKA
Třicet tisíc na co.

EMERICH
Ale to zas mami, to si nemysli, že, že to je nějak moc, ono, my máme těch deset tisíc po babičce, co mi odkázala, ale prostě –

MATKA
– třicet tisíc korun na co. Někomu něco dlužíš? Jsi gambler? Nebo co?!

EMERICH
Ne, mami, víš, my, no nutně potřebujeme vysavač.

MATKA (zklamaně)
Vysavač...

EMERICH
Vysavač... no...

MATKA
Nutně ho potřebujete.

EMERICH
A kulmu na vlasy.

MATKA
Jistěže...

EMERICH
No.

MATKA
To ne Emerichu, možná vám tak s tátou přispějem na Vánoce, ale určitě ne třicet tisíc.

EMERICH

Ale to už je pozdě mami, my to potřebujem hned. Hned teď.

MATKA

No tak to zapomeň.

EMERICH (chytá se stébła)

Ale mami, to, počkej (bere notebook, přidřepne si k ní, čelem k publiku, ukazuje ji prezentaci na laptopu) koukej, já si tady nachystal takovou prezentaci pro tebe, co všechno to umí a dělá, koukej (překlikává, matka nechce pochopit, že má syna idiota), vidíš, to má několik hubic, třeba hubici s kónickým kartáčem, taky to má, to má adaptér na vysávání pod nábytkem, mega moc věcí, který tady do toho bytu prostě potřebujem, jinak se utopíme v prachu.

MATKA (vstává)

Utopíte v prachu?! Co ti hrabe Emerichu?! Stačí čas od času zamést a máte –

EMERICH

– ne, to, vidíš, tady na tom linu se to hrozně chytá... ten prach...

MATKA

– ale hovno se chytá. Jestli jsi chtěl, abych přijela kvůli –

EMERICH (vrhne se na zem a hrabe pod postel)

– koukej, tam se prostě smetákem nedostaneš, koukej na ten prach!
(ukazuje hrst prachu)

MATKA (oblékla si mezitím bundu; naštvane)

Tak tu postel odsuneš! (jednou rukou si ji téměř celou přisune k sobě) Takhle! (odchází, lamentuje) Panebože, co jsem to porodila...

Emerich zklamaně stojí, může ještě zvolat „Mami!“ nebo „Počkej prosím, já ti to chci dovysvětlit!“. Matka ale odejde.

Setmí se. Jak na jevišti, tak i v pokoji. Ofélie leží už v posteli, Emerich si svléká triko, je teď jen v trenkách. Vypadá zničeně a unaveně. Ofélie je na tom stejně. Ještě k tomu kašle a má rýmu. Světlo. V ten moment se Ofélie rozkašle. Emerich má chraplavý hlas, právě zavírá okno.

EMERICH

Tak, vyvětráno. (všimne si kašle) Dobrý?

OFÉLIE (po kašli)

Ne. Jsem úplně KO.

EMERICH

Já taky. První týden dobrý, ale já ty dvanáctky už prostě nedávám.

OFÉLIE

Já taky ne. Ještě k tomu za tak směšný peníze, to je prostě...

EMERICH

Zaplatíme nájem, energie, a jsme tam, kde jsme byli... možná tak o litr bohatší... (kašel)

OFÉLIE

Vůbec jsme ty přesčasy neměli brát. Ten imunitní systém nemá čas ani trochu zregenerovat.

EMERICH

Ber to tak, že to je jen na chvíli. Na pár tejdňů. Max měsíců.

OFÉLIE (vysmrká se)

Počítala jsem to. S takovou, když odečteme všemožný výdaje, hlavně nájem že, ten je šílenej, k tomu připočteme hodiny ve škole, blížící se zkouškový, občasné kino nebo divadlo, tak to vychází..., počkej, podívám se (podívá se do telefonu) no, dva roky.

EMERICH

To je blbost

OFÉLIE

Přesnějc řečeno dva roky a tři sta dvacet jedna dní.

EMERICH

Na hodiny to nemáš náhodou?

OFÉLIE

Proč?

EMERICH

Tak nebudeme chodit do kina. Ani divadla. A máš třeba takových... deset dnů minus.

OFÉLIE (zoufale)

Ale to (bouchne rukama do peřiny) – já už si odřekla kafe, jogurty, většinu jídla! Jíme jen suchý rohlíky!

EMERICH

Ale celozrnný! No tak. Myslí na vysavač a fén.

OFÉLIE

Jo... myslím... furt... Ale když já, já nechci přestat kulturně žít. Už tak jsme toho obětovali dost.

EMERICH

Budem chodit na procházky... a třeba kolem divadel... to je kulturní dost, uvidíš... jen dva roky a tři sta dvacet jedna dní. Vlastně už

jen tři sta dvacet dnů, když nepočítáme dnešek... (pohladí ji po vlasech) V kolik vstáváš?

OFÉLIE
V šest.

EMERICH
A kdy přijdeš?

OFÉLIE
Kolem jedenáctý.

EMERICH
Dobře. Já taky tak nějak. (vydá se ke dveřím) Jdu do sprchy.
(povzbudivě) Uvidíš. Bude to super.

OFÉLIE
A nemůže nám někdo prostě konečně už pučit?

EMERICH (poraženě)
Vždyť jsme to zkoušeli na všechny strany.

OFÉLIE
A co ta Marie, co ti to všechno ukázala? Ta ti jako nemůže dát nějaký prachy? Vždyť ten její je právník.

EMERICH
Už jsem to zkoušel. Smála se, že mi to říkala. Ale prej šetří na auto.

OFÉLIE
Auto! To je kamarádka teda!

EMERICH
Přisahám, volám každej den všem možným lidem, ze základky, střední... už mi ti lidi pomalu dochází.

OFÉLIE
A co ti tví internetový kámoši z té sekty?

EMERICH
Myslíš fanoušky Pána prstenů?

OFÉLIE
Tam ty.

EMERICH (zamyslí)
To bych mohl zkusit. Zítřka jednomu zavolám. A ty jdi spat, ať si odpočneš aspoň trochu. Až se vzbudíš, bude to už jen tři sta dvacet dnů.

Setmí se. Další den. Otevřené okno, větrá se, je ráno, Emerich ještě stojí v pyžamu, Ofélie je pryč. Jakmile se rozsvítí, Emerich pokračuje v započatém rozhovoru.

EMERICH (extrémně nadšeně)

Vojto, no, no tak to je výborný! Ježíši děkuju! Jasně, že mi to bude stačit. Těch deset tisíc už seženem jak nic! Jo, přesně ten kupujem. Ty ho máš?! Jinak bys nám nepučil, jo, to je mi jasný. Ty vole, super, díky! My k tomu berem i ten fén, to je prostě, já se na to koukám každý den, každý den a nemůžu se toho nabažit, furt čumím na fotky a videa, už to prostě potřebuju mít doma! Jasný, pošlu ti číslo účtu. Jo! Díky moc!

Zavěsí, začne se radovat. Při jednom pohybu mu telefon vyletí z ruky přímo ven z okna.

EMERICH

Ne! Do prdele! (Vykoukne z okna) Neboj se, už jdu pro tebe!

Aniž se oblékne, jde ke dveřím.

EMERICH (během odchodu)

Furt větrat a stejně se ty mlží jak kráva do prdele! (volá směrem k oknu) Bobinko malá, neboj, už jdu pro tebe, jdu pro tebe!

Setmí se. Ofélie teď stojí u otevřené skříně a vyhazuje z ní oblečení. Emerich stojí u knihovny vedle ní a pokládá na zem knihy. Příliš pečlivě je nevybírám, bere téměř každou. To stejné Ofélie s oblečením. Když se opět rozsvítí, Ofélie překotně blekotá. Oba dva rychle melou, zatímco vytahují věci na prodej. Celá následující konverzace je až zmateně rychlá.

OFÉLIE

Tohle taky vezmou, koukej, (přísněji) KOUKEJ (Emerich se podívá, nadšeně přikývne), to je skvělý, to je skoro jako pravej kožich, to mi dala teta než zemřela, já to skoro nenosím, hele, tohle, no nevím, když to nevezmou v jednom sekáči, tak ve druhým jo. Co ty knihy?

EMERICH

Dobrý, za většinu jsem utratil nemalý peníze, takže tu pětku by to v antikvariátu mohlo dát. Třeba tady to vůbec první vydání Hobita v Česku, to bude aspoň litr.

OFÉLIE

To je dobře, TO JE DOBŘE EMERICHU! A zítra, zítra nepůjdem do práce, řeknem, že jsme nemocní,

EMERICH

- stejně jsme

OFÉLIE

- a půjdem to koupit, vysavač i fén. Už ti poslal Vojta ty prachy?

EMERICH

Jo, za dva měsíce je chce ale zpátky, kvůli dovolený nebo co.

OFÉLIE

Jo, to našetříme, to je v pohodě.

EMERICH

Jen mi ještě musíme koupit nověj telefon. Ale na ten mi půjčí kámoš z práce. Na vysavač se netvářil, sráč, ale na telefon jsem ho ukecal. Ten mu nevadil.

OFÉLIE

Já jsem zjistila, že fén na vlasy je pro lidi jako ne-e, ale když jsem je ze srandy požádala o peníze na televizi, tak to je úplně v pohodě! Fakt! Dneska mi na ni půjčila kolegyňka pět tisíc! Tak jsem neřekla ne, že, bych byla úplně blbá.

EMERICH (zastaví se a otočí se na ni)
Takže budem mít i televizi?!

OFÉLIE (taký se zastaví, otočí se na něj)
Jo! BUDEM MÍT I TELEVIZI!

Oba si nadšeně skočí do náruče a zaječí. Setmí se.

Světlo. Dopoledne, do oken svítí ranní slunce. Prázdný pokoj. Skříně i knihovna prázdné. Celý byt je jaksi prázdnější a holejší. Zmizely i záclony. Chvíli se nic neděje, pak za jevištěm zarachotí klíče a oni oba vběhnou do bytu, oblečení jen v kalhotkách a krátkým rukávu, v botech. Emerich drží krabici vysavače, Ofélie menší krabici fénu. Oba dva jsou nadšení jak děti o Vánocích. Rychle se vrhnou na rozbalování koupených věcí. Když je později rozbalí, jsou v sedmém nebi.

EMERICH (během rozbalování, ale nadšeně)
Ty bundy jsme prodávat nemuseli, jsem zmrzlej jak prase.

OFÉLIE (zvedá nohu)
Fuj do prdele - já šlápla do hovna!

EMERICH

To je jedno! Toho se pak zbaví ten vysavač! Nějak mi to nejde otevřít!

OFÉLIE (svůj balík rozbalí)
Já už! Už to mám! Koukej jak je to krásný! Ty vole! PANE. BOŽE.

EMERICH

Rychle ho zapoj, ukaž, jak fénuje!

Ofélie zmateně hledá zásuvku, pak to zapojí a začne si foukat vlasy. Emerich se na chvíli zastaví a kouká.

EMERICH
Mega dobrý.

OFÉLIE
To je úplně jinej pocit! Ale úplně!

EMERICH (konečně rozbalí vysavač)
KOUKEJ! Ten je ABSOLUTNĚ krásnej! Čum na ty hubice ty vole! Ty kráááso!

OFÉLIE (zatímco se fénuje)
Zapoj ho!!

EMERICH (neslyší)
Cože?!

OFÉLIE (hlasitějc)
Abys ho zapojil!!

EMERICH
Jasný! (Zapojí ho) Ohohoho! No, tak slyšíš ten zvuk? Slyšíš to? To je luxus. A teď to přepnu na větší výkon, sleduj! (Zvuk vysavače zůstává stejný) To je mega rozdíl. Poslouchej. (Přepíná). Střední. Teď nížkej. Teď nejvyšší. (Nejde rozpoznat rozdíl). Jdu něco vysát, to musím prostě.

Ofélie si mezitím začala kulmovat vlasy. Sleduje ho, jak hledá smítka. Emerich to sem tam doprovodí výkřikem „Další!“ nebo „Tady!“. Každým dalším vysátím z něj nepatrně vyprchává nadšení. Z Ofélie taky.

EMERICH
Tady je nějak čisto.

OFÉLIE (vypne fén)
Jsem včera vytírala no.

EMERICH
Kdys to stihla?

OFÉLIE
Jak jsem přišla z práce.

EMERICH
Aha. (Podívá se na zem, nadšeně) Tady je další bordel! Pojd' za mnou!

Ofélie jde k němu. Sleduje ho, jak vysává. Nadšeně zvednutá Emerichova ramena po chvíli vysávání klesnou. Stále ale pokračuje

ve vysávání. Ofélie sem tam ukáže na podlahu a Emerich místo vysaje. To se ještě chvíli děje. Stojí vedle sebe a vysávají.

Setmít.

KONEC